

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2011. március 16. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A parancs iránti engedetlenség büntette miatt **II. r. vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa 2010. június 9. napján kihirdetett Kb.I.14/2010/5. számú ítéletét **II. r. vádlott** tekintetében **megváltoztatja**.

A II. r. vádlott cselekményét szolgálati tekintély megsértése büntettének (Btk. 356. § (1) bekezdés a./ pont és (2) bekezdés) **minősíti**.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét II. r. vádlott vonatkozásában **helybenhagyja**.

I n d o k o l á s:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a 2010. június 9. napján kihirdetett Kb.I.14/2010/5. számú ítéletével I. r. és II. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki parancs iránti engedetlenség büntetében, ezért az I. r. vádlottat 300 napi tétel, napi tételenként 200 Ft, összesen 60.000,- Ft pénzbüntetésre, valamint egy évre a tizedesi rendfokozatba visszavetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására, továbbá kötelezte az I. r. vádlottat 9.000,- Ft bűnügyi költség megfizetésére. A II. r. vádlottat megrovásban részesítette.

A tárgyaláson a katonai ügyész mindkét vádlott vonatkozásában 3 napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be a II. r. vádlott terhére súlyosítás, pénzbüntetés kiszabása érdekében. Az I. r. vádlott és védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vették. A II. r. vádlott és védője 3 napot tartottak fenn, majd a törvényes határidőn belül a védő jelentett be fellebbezést téves jogi minősítés miatt, felmentés érdekében.

Az előzőekben foglaltakra figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete az I. r. vádlott tekintetében 2010. június 14. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

A Katonai Fellebbviteli Főügyészség a Kf.IV.130/2010. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, és indítványozta a II. r. vádlott terhére értékelni súlyosító körülményként, hogy cselekményét nagyobb számú alárendelt jelenlétében

valósította meg. Indítványozta továbbá, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a II. r. vádlottat a Btk. 87. § (2) bekezdés e./ pontjának alkalmazásával a Btk. 51. és 52. §- alapján - az elkövetéskor hatályos büntetőtörvényt alkalmazva - ítélje pénzbüntetésre, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

A II. r. vádlott védője a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezésének írásbeli indokolását, melyben elsődlegesen védence felmentését, másodsorban az elsőfokú bíróság által alkalmazott megrovás intézkedés helybenhagyását indítványozta. Beadványában részletesen foglalkozott a II.r. vádlott terhére megállapított bűncselekmény törvényi tényállási elemeivel és kifejtette, hogy védence a vezényszó kiadásával a parancs iránti engedetlenséget megalapozó szolgálati parancsot nem kapott.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen bejelentett katonai ügyészi fellebbezést, valamint a másodfokú ügyészi átiratban foglaltakat fenntartotta. Kifejtette azon álláspontját, hogy a II. r. vádlott felé a vezénnyel konkrét parancs kiadása történt. Kifejtette, hogy a belső arányokra figyelemmel nem elegendő a II. r. vádlottal szemben a megrovás alkalmazása, ezért pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a fellebbezését fenntartotta és elsődlegesen védence felmentésére, másodsorban az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A bejelentett katonai ügyészi és védői fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján felülbírált. Mellőzte a felülbírálatot az I. r. vádlott tekintetében a Be. 349. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel, mivel az ő vonatkozásában az ítélet már elsőfokon jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Megállapítható, hogy a II. r. vádlott a tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni, azonban felelősségét elismerő nyilatkozatot tett. A nyomozás során tett vallomásában sem vitatta a cselekmény elkövetését. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban állapította meg.

A másodfokú bíróság azonban a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja alapján az elsőfokú katonai tanács által megállapított tényállást helyesbíti annyiban, hogy a 3. oldal 1. bekezdés első mondatába „A vádlottak a parancsnak nem engedelmeskedtek” kifejezés helyére a „vezényszónak nem engedelmeskedtek” megállapítás kerül. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság a 3. oldal 2. bekezdéséből mellőzi a 2004. évi CV. törvény 108. § (1) bekezdésére, valamint a Magyar

Honvédség Szolgálati Szabályzatának I. fejezet 37.3 pontjára történő hivatkozást, mint alaptalan utalásokat.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által ekként helyesbített tényállás már mindenben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálat alapjául elfogadta.

A védőnek a felmentésre irányuló fellebbezése nem alapos.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a II.r. vádlott bűnösségére, tévedett azonban a cselekmény jogi minősítését illetően.

A II. r. vádlottat a Debreceni Katonai Ügyészség a Btk. 354. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés a./ pontja szerint minősülő parancs iránti engedetlenség büntettségével vádolta. Ugyanezen bűncselekményben állapította meg bűnösségét az elsőfokú bíróság is.

A Btk. 354. § (1) bekezdésében írt bűncselekményt az követi el, aki a parancsot nem teljesíti. A kialakult katonai bírói gyakorlat egységes abban a tekintetben, hogy a parancs iránti engedetlenséget csupán a konkrét szolgálati parancs alapozhatja meg. Nem tartoznak a szolgálati parancs fogalmába az általános jellegű előírások, így azokkal kapcsolatban a parancs iránti engedetlenség nem is valósítható meg.

A Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzata 66.3. pontja szerint az előjáró érkezésekor a résztvevő állomány összetételétől függetlenül „Fel! Vigyázz!” vezényszót kell adni. Ezekre a vezényszavakra a résztvevők álljanak vigyázz állásba, anélkül, hogy az előjáró felé fordulnának vagy fővetést végeznének. Az irányadó tényállás szerint az egységügyeletes a "Dandár vigyázz" vezényszót adta ki. A kiadott vezényszó tehát a vádbeli időben és helyen ott lévő egész állománynak lett címezve, és nem konkrét feladat ellátására, illetve szolgálattal összefüggő magatartás tanúsítására irányult. Megállapítható, hogy az adott rendelkezés ezen vezényszó kiadására való utalás "A szolgálati érintkezés és a katonai udvariasság szabályai" címszó alatt található és nem pedig a parancs kiadásával és teljesítésével foglalkozó "A katonai fegyelem, a szolgálati rend és a katonai fűggelem" cím alatt. Az előzőekben foglaltakra figyelemmel tehát megállapítható az is, hogy az adott vezényszó kiadásáról és az annak alapján tanúsítandó magatartásról általános hatályú rendelkezés szól, így az szolgálati parancsnak nem tekinthető. Ebből következően a vezénylezésben foglalt magatartás nem teljesítése nem valamely parancssal történő szembeszegülést jelent, hanem az a kötelező tiszteletadás elmulasztása az előjáróval szemben, amely azonban sérti az előjáró szolgálati tekintélyét.

A Btk. 356. § (1) bekezdésében írt bűncselekményt az követi el, aki az előjáró tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti. A (2) bekezdésben foglaltak szerint a cselekmény súlyosabban minősül, ha a bűncselekményt több katona előtt

vagy egyébként nyilvánosan követik el. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és II. r. vádlott cselekményét a Btk. 356. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálati tekintély megsértése büntettének minősítette, mivel a II.r. vádlott a tiszteletadást 20-30 katona előtt nem teljesítette. A II.r. vádlott akkor felelt volna parancsmegtagadásért, ha a tiszteletadás elmulasztását követően az előjáró számára kifejezett parancsot ad a vezényszó teljesítésére.

A súlyosításra irányuló katonai ügyészi fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. A katonai szolgálatát jó szinten teljesítő, a törvénnyel eddig összeütközésben nem került II. r. vádlott esetében - a bekövetkezett időmúlásra is figyelemmel - nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor vele szemben megrovás intézkedést alkalmazott. A másodfokú eljárásban a II. r. vádlottal szemben enyhébb megítélésű bűncselekmény került megállapításra. Helytállóan állapította meg az elsőfokú katonai tanács, hogy a II. r. vádlott cselekménye az elbíráláskor olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen és ennek alapján helyesen döntött, amikor őt megrovás intézkedésben részesítette.

Ezért a másodfokú bíróság a II. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a joghátrányok alkalmazása tekintetében helybenhagyta, egyben vele szemben rosszsallását fejezi ki és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) és (2) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2011. március 16.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. bíró

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsának ítélete II.r. vádlott tekintetében a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2011. március 16.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Tóth Mihályné
tisztviselő